Nro 31
D. 1. Lutego.
CZWARTEK.
ROK 1827.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Pierwszy podział dóbr Braci Lubomirskich 1088.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

W Dzienniku Praw ogłoszone zostały Dyplomata Szlachectwa, które N. PAN udzielić raczył pod dniem 19 Grudnia r. z. WW. 1) *Dimetr: Wladich* Prezesowi Sądu Kryminal: Woiew: Lubelsk: 2) *Karólowi Benjaminowi Hoffmann* Kontrollerowi Jener: Mennicy. 3) *Samuelowi Bogumi: Linde* Rektorowi Liceum Warsz: 4) *Henrykowi Poths* Właścicielowi Dóbr Młociny.

Na 2giem ogólnem zebraniu Towa: *Wyrobów Zbożowych* wybrani zostali do Komitetu nadzornego PP. *Jan Gejsmer*, *Chlędowski R.S.* i *Karól Lesel*, w miejsce zaś wyszłych, członków Rady stanowczej wybrani zostali: PP. *Kossowski*, *Hoffmann Edward* i *Fran: Keler*.

Doniesionem iuż było od lat 3, że oryginalnie w *polskim* języku napisany, i tyle maiący wziętości romans *Lejba* i *Siora*, został przełożony na język *niemiecki*; teraz pisma nasze donoszą, że przełożony iest na język *holenderski*.

Dla słabości kilku osób, pierwsze przedstawienie lirycznej Dramy *Precjoza*, dopiero w przyszłym tygodniu nastąpi. To dzieło od lat kilku dawane w *Niemczech*, było i iest przyjmowane z zupełnem zadowolnieniem publiczności. Na naszej scenie wystawione będzie z stosowną okazałością, nowemi dekoracjami pędzla JP. *Józefa Głowackiego*, nowemi ubiorami, oraz tańcami.

W następuiących materjach, iakoto: *wojskowych*, *medycznych*, *ekonomicznych* i *naukowych* Książek w literaturze łacińskiej i greckiej, sprowadza Księgarnia A. *Brzeziny* wszyskie nowości w niemieckim języku, oświadcza amatorom tejże literatury, z tym dotatkiem, że za miejscowe ceny sprzedawać będzie.—

Obywatelka tutejsza JPani *Geblowa*, w zeszłym tygodniu rozstała się z tym światem. Przez wiele lat przysługiwała się Publiczności Warszawskiej *ciastem* i *pączkami* swej roboty, które powszechnie były lubione.

Ekonom zostaiący od lat kilku u zacnego Obywatela w Woiew: Sandomirskiem, niebył wstanie dać stosownej wyprawy swej córce, maiącej tych zapust iść za mąż. Przerzucaiąc papiery pozostałe po swym ojcu, znajduie Kalendarz z roku 1761, a na iednej stronnicy białego papieru, wyczytuie że Dziad iego także Ekonom, nieotrzymał zapłaty 2 rocznej w kwocie 120 tymfów od właściciela wsi sąsiedzkiej. Wnuk owego właściciela iest i teraz tejże wsi posiadaczem. Otoż to (rzecze Ekonom) byłoby za co sprawić moiej *Andzi* przynajmniej iako taką bieliznę i z pare sukienek, ale z tak słabym dowodem i po tak długim czasie iakże się odważyć z pretensją? *Andzia* miała więcej ufności, spieszy z Kalendarzem do sąsiedzkiego dziedzica, dowodzi iż ta sumka byłaby iej posagiem, a zacny Wnuk szanuiąc pamięć swego Dziada, nie tylko wypłaca całą kwotę, lecz i procent za lat 66.— (Wyiątek z listu w tych dniach odebranego.)

Jutro iako w Uroczystość N. MARJI Gromnicznej, Kurjer niewyjdzie.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

Niedawno w kilku [illegible]ach w *Węgrzech* przed wschodem słońca powstała burza, bicie piorunów, grad, ulewa i częsta błyskawica. Ta nagła zmiana powietrza była powodem znacznej szkody.— Misato *Antwerpja* ma zamiar swemu sławnemu ziomkowi Malarzowi *Rubensowi* wznieść pomnik, ma to być posąg ulany z bronzu, kosztować będzie 500,000 zł: nider: —Gazeta franc: *Gwiazda* ponawia wiadomość, że brygada francuzka *Szwajcarów*, która dotąd stała w *Madrycie*, ma powrócić do *Francji*.—Według wiadomości telegraficznej z *Baiony*, zapewniaią iż większa część wojska Angielskiego przypłynęła d. 3 b. m. do *Portugalji*.—Wydany Dekret Króla Hiszpań: nakazuie organizacją nowego korpusu rezerwowego w *Talaweira*, który się ma składać z 8,000 milicji—Dnia 4 z.m. przybyła wiadomość z *Lisbony* do *Londynu*, że d. 29, 30 i 31 z. m. 8,000 wojska Angiels: iuż wylądowało w *Portugalji*, z którego 2,500 ludzi przymaszerowało do *Lisbony*. Odebrano także wiadomość że powstańcy Portugalscy utrzymuią się ciągle w północnych powiatach.— Donoszą z *Drezna* że d. 22 z. m. powiła szczęśliwie córkę Xiężna *Amalja Augusta* małżonka Xcia *Jana Fryde: Saskiego*. — Obecną teraz w *Dreznie* wdowę po zmarłym Królu *Bawarskim*, odwiedzali wszyscy posłowie znajduiący się przy dworze Saskim, oraz znakomite osoby bawiące w tej stolicy.—W *Medyolanie* Arcy-Xżna *Elżbieta* żona Arcy-Xcia *Rejnera* Wice Króla Lombarcko-Weneckiego powiła szczęśliwie syna. —Listy z *Genewy* donoszą z d. 10 z. m., że pewny Kapitan Grecki, który należał niegdyś do sławnego garnizonu *Missolongji*, a teraz bawi w *Genewie*, odebrał list z *Wenecji* z następuiącemi ważnemi wiadomościami o Grecji: Dowodca *Kolokotroni* zniszczył połowę wojska *Jbrahima Baszy* w *Morei*. *Reszyd Basza* został zupełnie pobity przez Greków. Admirał *Miaulis* popłynął z fregatą Amerykańską przeznaczoną dla Lorda *Kochran*, i z wielu innemi okrętami Greckiemi, przeciw flocie tureckiej. Grecy maią teraz niezawodną nadzieie o zwycięztwie nad turkami. Lord *Kochran* znajduie się teraz z kilku statkami parowemi w *Napoli*, gdzie oczekuie na resztę okrętów dla niego przeznaczonych. Jnne listy z *Tryestu* donoszą, że flotta Grecka, składa się teraz z fregaty *Hellas*, z okrętu parowego *Preferans* i 18 mniejszych okrętów, które iuż wypłynęły z *Napoli di Romanja* i napodkały na otwartym morzu flotyllę turecką, którą częścią zabrały, częścią zniszczyły 24 okrętów transportowych naładowanych żywnością i innemi potrzebami, oprócz tego zabrał okręt Grecki, uzbroioną Galjotę Turecką. — Od nieiakiego czasu panuią tak wielkie zimna w Hiszpanji, że kilku ludzi zmarzło na tamecznych gościncach. Ta niesłychana zmiana powietrza iest powodem wielu chorób, z których iuż znaczna część ludzi umarła. — Marszałek *Bersford* objął dowództwo wojska Angiel: w Portu: Dotąd niema pewnej wiadomości o stanowisku Margra: *Szawes*. — Rząd *Portugalski* trudni się teraz najusilniej, obsadzaniem swego wojska granic prowincji *Alenteio* na prawem brzegu rzeki *Guidiany*. Już kilka tysięcy wojska *Konstytucyj*: zostało zebranych, które osadzić maią kilka ważnych twierdz; Inżenjerowie *Angielscy* obejrzeli fortyfikacje w miejscach najkorzystniejszych do obrony przeciw napaści nieprzyiaciół. — Xże *Kambrycz* iest co chwila oczekiwany w *Londynie*. W *Dower* iuż przygotowano pokoie dla tego Xcia. — Donoszą z *Wiednia*, iż ta-

meczny Teatr nad rzeką *Widyn*, kupiony został przez osobę prywatną za summę 147,100 złotych reń:

Przewiezienie, żywienie i strzeżenie 33,135 zbrodniarzy, których od roku 1788 do 1821 posłano do Nowej południowej Walljі, kosztowało *Angliją* 212 miljonów 40,920 złp: Utrzymanie ich w Anglji kosztowałoby 3 razy tyle.—W iednej z wiosek *Hiszpańskich* w bliskości *Barcelony*, gdy wszczął się pożar w domu odległym od innych, a będącym własnością bogatego lecz nieużytecznego skąpcy, nikt z sąsiadów niepospieszył ratować, dom i wszelkie zabudowania spłonęły, a każdy wołał z radością *dobrze mu tak, iaką miarą kto mierzy taką mu odmierzaią*. To zdarzenie poprawiło skąpca; lubo spłonęło domostwo, lecz uratował szkatułę, wkrótce wystawił dom inny, i odtąd iest wzorem gościnności, a ubogi od iego drzwi nieodejdzie bez wsparcia.

Cokolwiek o Hiszpanji. — Uczeni utrzymuią, że Hiszpanja nazywała się dawniej *Spanja*, od słowa Fenickiego czy Hebrajskiego, znaczącego *Królik*, z powodu, iż w tej okolicy znajdowało się mnostwo zwierząt tego rodzaiu. Nazywał się także ten kraj *Hispan*, od nazwiska iednego z pierwszych naczelników, zkąd Łacinnicy wzieli nazwisko *Hesperja*, które nadali Hiszpanji, to nazwisko miało pochodzić od gwiazdy wieczornej zwanej *Vesper*. Nazywała się nadto Hiszpanja *Jberją* od *Ebru* po łacinie *Jberus*. Powietrze w *Hiszpanji* iest suche, ciepłe i zdrowe. Zima rzadko się kiedy czuć daie. Język Hiszpański iest dyalektem łacińskiego pomieszanym z wyrazów Arabskich, Francuzkich i cudzoziemskich. Hiszpani w ogóle są małego wzrostu, chudzi i proporcjonalni. Kolor ciała maią śniadawy, chód poważny; wysłowiaią się z łatwością i mówią dobrze. Szczególniej podobaią sobie w kapeluszach z opuszczonemi skrzydłami, daleko cięższych, gorętszych i obszerniejszych niż nasze. Pewnego razu wyniknął rozruch w stolicy gdy zakazano używać podobnych kapeluszow, ponieważ zasłaniały twarze podejrzanych ludzi. Lecz zakaz ten ledwo w stolicy przyszedł do skutku. Żaden nie wychodzi bez tego kapelusza. Włosy których nie strzygą, trzymaią pod siatką iedwabną *redozilla* zwaną. Kobiety maią zasłony z podobnej siatki. Noszą Hiszpani szpady długie dla własnej obrony. Najulubieńszy Hiszpanów kolor iest czarny; takiego koloru noszą suknie i płaszcze. Spodnie maią obcisłe, i cały ubiór narodowy iest bardzo krótki. Gdy zamieniaią ubiór Hiszpański na wojskowy (tak nazywaią ubiór francuzki), dobieraią najżywszych kolorów, i często prosty robotnik około 50 lat maiący, nosi suknią z kitajki różowej lub błękitnej. Hiszpanie świetnie lubią się pokazać i na to wszystko łożą. Maiętniejsi używaią ubioru francuzkiego, a kobiety ubiegaią się za modami Paryzkiemi. Są nadzwyczajnie żywe, powiększej części niskie i nie wiele maią ciała. Toaleta nie iest głównym przedmiotem ich zatrudnienia; gardzą iej pomocą tak poszukiwaną w innych kraiach; nie niedodaie sztuka kolorowi którego im natura odmówiła i tysiączne wdzięki nagradzaią im tę bladość. Dawniej używały zbytecznie ružu, tak iż nie tylko twarz, ale szyię, ręce i piersi nim farbowały. Niektórzy zapewniaią, że Hiszpanki bardzo są skromne, nieprzyjmuią żadnych poufałości, które są lekce ważone w innych kraiach.

DONIESIENIA.

Niżej podpisany, upoważniony od Wyso. Kom. Spraw Wewnętr. na całe Królestwo Polskie, dla poprawienia trzód Owiec i rozgatunkowania tychże podług zasad krain Saskiego; ofiarnie niniejszem, szanownym właścicielom onychże, swe w tym względzie usługi. Ktoby zaś chciał

wydoskonalić się w sztuce hodowania pięknych Owiec; nie tylko że udzieli do tego nieodzownie potrzebnej nauki Agronomji, sztuki leczenia Owiec i wiadomości rass Owiec zagranicznych, iako to; Negretti, Infantades, Eskarial, Kambullianer, Leicester i Linkolnskich, lecz przytem ieszcze fabrykacje Sukna i przystosowanie różnych gatunków wełny do tejże potrzebnych. —Fryderyk Barthels *Nauczyciel sztuki hodowania Owiec. Mieszka przy ulicy Krakowskie Przedmie: Nr 419 na 2giem piętrze.*

Doniesienie Loteryjne z Kantoru J. Wiemann. Po ukończeniu ciągnienia 30 Loterji Klass: ogólna wygrana w Kantorze moim wynosi złp. 225,150. Losów do 1 Klassy 31 Loterji której ciągnienie w d. 5 Lutego r.b. odbędzie się (całych po zł. 12 gr. 15, ćwierciowych po zł. 3 gr. 4) każdego czasu aż do powyżej oznaczonego terminu dostać można przy ulicy Długiej pod Nr 590 w domu dawniej Karolego dziś Tyzlera zwanym obok Kościoła XX. Piiarów. Szanowni Interessanci na Prowincji zamieszkali, raczą listy *franko* nadesłać, a żądania Ich iak najakuratniej uskuteczniane będą.

J. Wiemann.

Drzewa sosnowego opałowego dobrze wysuszonego, kilkaset sztuk ogółem lub cząstkowo iest do sprzedania za pomierną cenę. Życzący sobie, może i z odwózką ugodzić się w Handlu Win i Korzeni pod znakiem Garbuska przy ulicy Sto Jerskiej N. 1774. Niżej podpisany właściciel tegoż Handlu, poleca się zarazem Szanownej Publiczności z różnemi w tym handlu znajduiącemi się towarami, tak Korzeni iako i wszelkich (w dobrym gatunku) Win reńskich, węgierskich, francuzkich i innych, które za najumiarkowańszą cenę z spieszną usługą sprzedawać przyrzeka.

Paweł Jaworski.

Podpisany ostrzega Publiczność, żeby wydanych pod dniem 15 Października 1821 r. przez Pana Józefa Nimptsch dwóch Wexlów, każdy po Talarów 50 w kurancie Pruskim od teraźniejszego ich posiadacza JPana Wincentego Sommera nikt nie nabywał, ponieważ Wexle te do dnia dzisiejszego są moią własnością i teraźniejszy ich posiadacz zbycia takowych niema prawa. Jan Wincenty Splitowski.

Para Koni kasztanowatych i ieden kary, oraz Kocz i Bryczka nieco używane są do sprzedania; wiadomość przy ulicy Bielańskiej, w pałacu Kossowskich w sklepie Złotnika.

W dniu 28 *z. m. r. b. zginęła z podwórza na Pradze para Klaczy, iedna siwa, 2ga gniada, z saniami, drabkami, chomonta ruskie, z lejcami rzemiannemi. U kogo takowe znajduią się, niech raczy dać wiadomość JP. Niedzwiedzkiemu mieszkaiącemu przy ulicy Kapitulnej Nr* 538, *zaco odbierze dobrą nagrodę.*

Pewna osoba życzy sobie wziąść w 6cioletnią dzierżawę dobra ziemskie od S. Jana 1827, w odległości mil najdalej 5 od Warszawy, za cenę od 5 do 6 tysiecy zło. w 3letnią dzierżawę, którą opłaci z góry. Ktoby miał podobne, zgłosi się do W. Kobylańskiego Adwokata S.A.K.P, przy ulicy Senatorskiej Nr 451 na 2gie piętro.

Dom stoiący na placu dziedzicznym, przy ulicy Mostowej pod Nr 239 i 240, szacowany na 90,180 złp. w d. 29 Grudnia r. z. na Loterji Kraiowej wygrany; przeda teraźniejszy właściciel za gotową srebrną monetą w summie 50,000 złp. Maiący chęć nabycia, zgłosi się do W. Mecenasa Lewickiego w pałacu Dębowskich przy ulicy Królewskiej, lub do właściciela w Hotelu Kielca Nr 16 przy tejże ulicy mieszkaiącego.

Podpisany uwiadamia Szanowną Publi:, iż wynajmie na uczty różne, Bielizne stołową, Srebra, Porcelanę i rozmaite Bronzy iakiemi się zwykle w podobnych zdarzeniach Salony i Stoły przyozdabiaią.

Jan Luperini.

Do składu Nr 459 przy ulicy Senatorskiej nadszedł nowy transport z rękodzielni Lipkowskiej przędzy bawełnianej na knoty do świec i barchany, w kłębkach i motkach. Ner 1 po zł: 7. a Ner 2 po zł: 8 oko.

Jest do sprzedania Kareta poczwórna, roboty Wiedeńskiej, używana; dowiedzieć się można w Hotelu Wileńskim Nr 34.

Kto zgubił Obrączkę złotą. — Oraz Krzyż Wojskowy Polski; dowiedzieć się może w Drukarni Kurjera.

Jest w odległości 4ch mil od Warszawy nad rzeką spławną, znaczna część lasu dębowego do nabycia, dębina ta może być całkowicie przedaną, lub też sama kora dla Garbarzy, a która iako z młodych dębów iest na Garbarnią bardzo zdatną, w tem samem miejscu znajduie się kilkaset sążni dębowych suchych półczwartałokciowych, od trzech lat wyrąbanych; chcący w takowy wejść układ, niech się zglosi do właściciela domu W. Fontany przy ulicy Bugaj Nr 2592, a który dalszą wiadomość udzieli.

NB. W wczoraj: w Szaradzie zamiast *mowe*, czytać należy *nowe*.

Teatr. Jutro Opera *Cyrulik Sewilski.*